

Afvalplan 2020

Diemen naar minder restafval

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Waarom Afvalplan 2020?	4
1.1 Samenstelling huishoudelijk restafval	4
1.2 Afvalplan 2020 versus het Rekenkamerrapport	5
2. Acties Afvalinzameling	6
2.1 Gft	6
2.1.1 Geschiedenis gft in Diemen	6
2.1.2 Uitfaseren gft-dummy's	7
2.1.3 Gft-inzameling bij laagbouw	7
2.1.4 Gft bij hoogbouw	7
2.2 Restafval	8
2.2.1 Acties restafval	8
2.3 Geen nascheiding zonder bronscheiding	8
2.4 P(M)D-inzameling	8
2.5 Oud Papier en Karton (OPK)	8
2.6 Scheidingsfaciliteiten hoogbouw	9
2.7 Faciliteren scholen	9
2.8 Grofvuil en het recycleplein	10
3. Participatie en communicatie	11
3.1 Participatie	11
3.2 Communicatie	11
3.3 Optimalisatie	12
3.4 Schoon houdt schoon	12
4. Uitvoeringsagenda en planning	13
5. Financiële paragraaf	14
5.1 Doorrekening Afvalplan 2020	14
5.2 Geen diftar	16

Voorwoord

Afvalscheiding is voor veel Diemenaren de normaalste zaak van de wereld. In Diemen kan je, als je wilt, al veel huishoudelijk afval gescheiden wegbrengen. Gft, papier en karton, plastic en drankkartons, glas en textiel kan je kwijt in ondergrondse containers in de buurt of bij de winkelcentra. De laatste jaren is dan ook veel geïnvesteerd om deze voorzieningen voor het wegbrengen van recyclebare materialen op orde te brengen. Desondanks staat Diemen voor een uitdaging met betrekking tot het terugdringen van de hoeveelheid huishoudelijk restafval.

De gemiddelde Diemenaar biedt per persoon per jaar nog ongeveer 230 kilo restafval aan; in het coalitieakkoord is de doelstelling uitgesproken om een significante stap te doen richting de landelijke doelstelling van maximaal 100 kilo huishoudelijk restafval per inwoner per jaar in 2020.

Om dit voor elkaar te krijgen, moeten we aan de inwoners vragen hun afval beter te scheiden, maar moeten we zeker ook de voorzieningen om dit

makkelijk te kunnen doen verbeteren. In de praktijk betekent dit; meer service voor grondstoffen aan huis en minder service op het ophalen van restafval. Het principe van omgekeerd inzamelen dus, wat de basis vormt van het Afvalplan 2020.

Naast het verbeteren van de voorzieningen en het aanpassen van service, is het gesprek met inwoners een belangrijk element. De vraag wat zij nodig hebben om het afval beter te kunnen scheiden, staat daarbij centraal. Het plan voorziet derhalve in een buurtgerichte communicatie- en participatieaanpak.

Afvalplan 2020 is een plan van aanpak en met acties voor de afvalinzameling voor Diemen. Met uitvoering van dit plan worden de komende jaren de voorwaarden gecreëerd die nodig zijn om een flinke reductie van het restafval te bewerkstelligen, de service op grondstoffen te verbeteren, de kosten in de hand te houden en daarmee de stappen te zetten die noodzakelijk zijn voor een circulaire samenleving.

1. Waarom Afvalplan 2020?

Diemen heeft te veel restafval. Wil Diemen een steentje bijdragen aan een circulaire economie waarin afval grondstof is, zullen de afvalscheidingspercentages flink omhoog moeten zodat het aantal kilo restafval per inwoner de komende jaren meer dan halveert.

De crisis bij het Afval Energiebedrijf (AEB) in Amsterdam in de zomer van 2019, toont overigens des te meer aan dat we zoveel mogelijk van het restafval af moeten. Restafval wordt bij het AEB verbrand, terwijl grondstoffen zoals papier, glas, plastic, drankkarton, textiel worden hergebruikt, vergist en gerecycled etc. Ook vanuit Den Haag worden gemeenten gestimuleerd om minder restafval te verbranden blijkens een forse verhoging van de belasting op het verbranden van afval, dit terwijl het verwerken van restafval al verreweg de duurste stroom was om te verwerken.

Restafval is duur

Eén ton Diemens restafval kost nu namelijk ongeveer € 102,- om te verwerken, terwijl je, als je dezelfde ton volledig zou scheiden nog geen € 10,- zou betalen.

Diemen wil dan ook een flinke stap doen richting de landelijke doelstelling van 100 kilo per inwoner per jaar. Aangezien de gemiddelde Diemenaar nu 230 kilo per jaar aan restafval produceert, moet er iets veranderen in de afvalinzameling.

In het verleden zijn al diverse pogingen gedaan om de afvalscheiding te optimaliseren, maar dit heeft niet kunnen voorkomen dat Diemen het vergeleken bij veel andere gemeenten een stuk slechter doet. Het landelijke gemiddelde is een kleine 180 kilo

per inwoner per jaar, maar onder de 50 kilo is geen uitzondering. Een duidelijk aanwijsbare reden is dat de service op restafval hoger is dan die voor recyclebare materialen. Zo wordt het restafval bij laagbouw bijvoorbeeld wekelijks aan huis opgehaald en bij sommige hoogbouwlocaties is er alleen een ondergrondse restafvalcontainer op loopafstand beschikbaar.

Zolang het meer moeite kost om afval gescheiden aan te leveren dan restafval weg te gooien, zullen alle communicatiecampagnes of burgerinitiatieven geen blijvend resultaat opleveren.

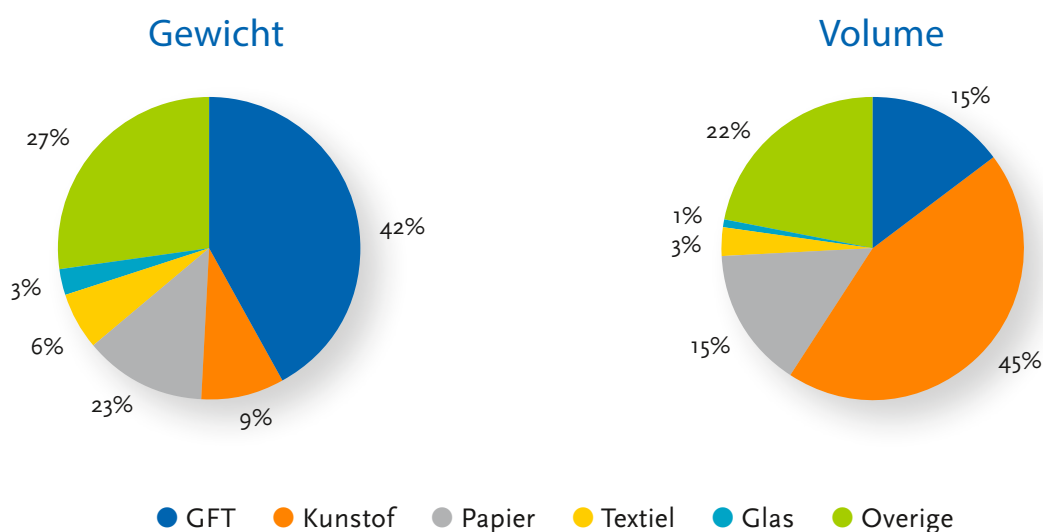
1.1 Samenstelling huishoudelijk restafval

In opdracht van onze afvalinzamelaar Meerlanden heeft De AfvalSpiegel in 2019 sorteeranlyses van het fijn huishoudelijk restafval van Diemen uitgevoerd. Er heeft een meting plaatsgevonden in mei 2019. De conclusie van het rapport is veelzeggend:

Sorteeranalyse

“Op basis van de sorteeranlyses kan worden gesteld dat de meeste winst is te halen met het extra inzamelen van met name gft-afval, papier en kunststoffen. Deze drie afvalstromen samen maken 64 % van het fijn restafval uit. Het aandeel gft-afval is hierin verreweg de grootste component. Met name het tuinafval en snoeiafval dat nog in belangrijke mate is aangetroffen in de laagbouw, is door burgers gemakkelijk uit de restcontainer te houden.

Samenstelling restafval

1.2 Afvalplan 2020 versus het Rekenkamerrapport

In 2018 is het rekenkamerrapport “Een kwestie van fatsoen” opgeleverd. Eén van de conclusies van het rapport is dat er geen duidelijk beleid is op de afvalinzameling in Diemen. Op basis van een raadsbesluit uit 2015 kan worden gesteld dat het beleid nu nog is dat: de voorzieningen moeten worden geoptimaliseerd, de afvalstoffenheffing omlaag moet en er maximaal 5% meer afvalscheiding hoeft te worden gerealiseerd.

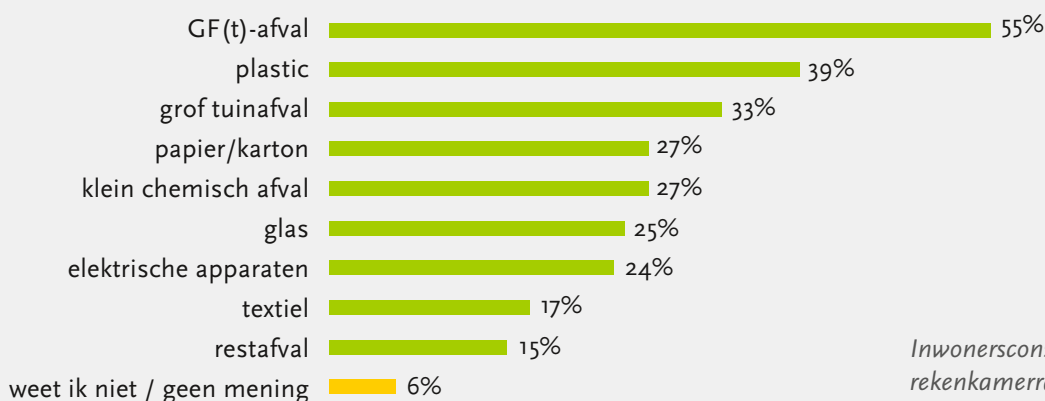
Met het koppelen van de ambities aan de landelijke doelstelling van maximaal 100 kilo restafval per

persoon per jaar (VANG-doelstelling*), ontstaat een duidelijk meetbaar doel. Daarnaast doen we met het afvalplan recht aan de inwonersconsultatie van het rekenkamerrapport. Door bijvoorbeeld de gft-inzameling aan te pakken waarover de inwoner het minst tevreden is. Aan de andere kant is men over de service op restafval relatief gezien wel tevreden, waardoor hier wordt gekozen om de inzamelwijze niet te veranderen. Plastic en papier/karton scoren ook slecht. Hier bieden we juist maatwerk.

*VANG-doelstelling

Van 250 kilo naar 100 kilo restafval per inwoner per jaar en 75% scheiding van huishoudelijk afval in 2020. Dat is de ambitie van het Ministerie van IenM, de VNG, de NVRD en Rijkswaterstaat.

Voor welke afvalsoort(en) bent u niet tevreden over de mogelijkheden om deze gescheiden aan te bieden in uw gemeente?

Inwonersconsultatie uit het rekenkamerrapport 2018.

2. Acties Afvalinzameling

Dit hoofdstuk gaat in op de acties die getroffen moeten worden om de afvalinzameling te optimaliseren en de scheidingsresultaten te verbeteren.

2.1 Gft

Groente, fruit en tuinafval (gft) is een waardevolle stroom die oververtegenwoordigd is in het Diemense restafval. Bij Meerlanden worden 6 verschillende producten gemaakt uit het ingezamelde gft, namelijk: biogas, groengas / CO₂, compost, warmte, water en citrusbrandstof.

Restafval bestaat ook qua gewicht voor het grootste gedeelte uit gft. Aangezien we de verwerking van restafval per ton betalen, is het voorkomen dat gft in het restafval belandt ook uit financieel oogpunt aantrekkelijk.

2.1.1 Geschiedenis gft in Diemen

In het najaar van 1994, nu 25 jaar geleden, startte Diemen met gft-inzameling met het uitrollen van de zogenaamde duobak. In de duobak zat een compartiment voor zowel restafval als gft. In 2010 is de duobak afgeschaft wegens arbo-technische redenen, maar ook vanwege de gebleken grote verontreiniging van gft die deze wijze van inzamelen met zich meebrengt. Restafval en gft zijn geen gelukkige combinatie om in één bak te verzamelen. Er zijn nog nauwelijks gemeenten die dit systeem gebruiken. Met het afschaffen van de duobak heeft de semi-ondergrondse wijkinzamelcontainer voor gft (gft-dummy) zijn intrede gedaan. Zowel hoogbouw als laagbouw kon men gft brengen naar de gft-dummy.

In de gft dummy zat een klepje die met een sleutel te openen was. In 2014 bleek dat slechts 5% van het vrijkomende gft wordt aangeboden in de gft-dummy's. De gft-dummy's bij hoogbouw werden nagenoeg niet gebruikt. Hierop is vervolgens besloten om gft-dummy's bij hoogbouw te verwijderen en de gft-containers bij de laagbouw te voorzien van een grotere opening (zonder sleutel).

DIEMEN

Info

najaar 1994

Aparte groente-, fruit en tuinafvalinzameling nu ook bij u ingevoerd

D gescheiden inzameling van GFT-afval is nu ook bij u een feit. Samen met de afvalscheiding van andere materialen zijn we weer een stapje verder op weg naar een beter milieu. Door steeds meer materialen opnieuw te gebruiken kan de afvalstroom verder worden vermindert. Dit is beter voor het milieu, maar bespaart ook geld. Het verbranden van een ton afval kost ± 2.200,-. Het verwerken van GFT-afval tot compost kost - afgezien van de inzamelkosten - ongeveer de helft. Hoewel de afvalstoffenheffing met name door de aangescherpte milieuvetgeving zal blijven stijgen, kan de stijging op deze manier nog enigszins worden beperkt. GFT-afval maakt namelijk ongeveer 40% van alle afval uit. In 1993 produceerden we in Diemen 8.700 ton (8,7 miljoen kilo) afval. Een goedkopere verwerking van 40% hiervan scheelt behoorlijk.

Bij deze Diemen-info-Special treft u een zogenaamde 'scheidingskaart' en een kaart waarop aanbestedingsinstructies in uw omgeving staan aangegeven aan. Tevens is de voor u bestemde duobak of het GFT-keuken-emmerje bij u afgeleverd. Bestudeer alles goed, zodat de gescheiden GFT-inzameling in Diemen een succes wordt. Heeft u nog vragen? Bel dan de speciale GFT-informatielijn. We zullen proberen u zo goed mogelijk van dienst te zijn.

10 'Gouden regels' voor gescheiden GFT-inzameling

Algemeen

- 1 Houdt u aan de scheidingsregels zoals deze op de bijbehorende 'scheidingswijzer' staan aangegeven. Doe vooral geen plastic, ijzer of kartonnen dozen in het GFT-vak. Het gebruik van papieren zakken is wel toegestaan.

Hoogbouw en Etagebouw

- 2 Maak gebruik van het GFT-keuken-emmerje en leg dit met de juiste inhoud in de juiste container. De plaats van de containers bij u in de buurt staan aangegeven op het kaartje dat u bij deze Diemen-info ontvangt.
- 3 Zet de duobak pas op de huisvuilophouding buiten. Het afval wordt vanaf 07.30 uur opgehaald.
- 4 Zet klein grofvuil naast de duobak of container. Grofvuil wordt na telefonische aanmelding (tel. 6990868 ext. 333) op een dag af te spreken (tijdspijl bij u thuis opgehaald).
- 5 Plaats de duobak op een goedrijdende wijze met de handgrepen naar de straat aan de kant van de weg (zie foto's blz. 4).
- 6 Zeg er voor dat de deksel van uw duobak nog dicht kan.
- 7 Doe het GFT-afval in het juiste vak. Er zijn stickers in de vakken aangebracht. Het groente-fruit en tuinafval zal altijd worden afgevoerd in vrachtwagens terrecht moeten komen. (zie afbeelding op pagina 3).
- 8 Prop het afval niet te vast in de duobak.
- 9 Behaad de duobak niet te zwaar.
- 10 Zet de duobak (vooral 's avonds) op een koele plaats. Dit voorkomt stankoverlast.

Lever het GFT-afval schoon aan!

Eerste maanden intensieve controle

Gescheiden inzameling van groente-fruit- en tuinafval heeft alleen zin als deze van goede kwaliteit is. In andere gemeenten moeten soms al maanden lang grote hoeveelheden GFT-afval afkomstig met het restafval (dat is het overige huishoudelijke afval) naar de verbrandingsoven worden afgevoerd, omdat men zich niet goed aan de scheidingsregels houdt.

Het gemeentebestuur doet een dringend beroep op u om dit in Diemen niet te laten gebeuren. Dan hebben we met 'n allen alles voor niks gedaan. Met het oog hierop zal in de eerste maanden streng worden gecontroleerd en voortdurend informatie worden versprekt via de Diemer Courant en radio Octaaf Diemen over de laatste stand van zaken. Er zullen individueel waarschuwingen worden uitgedeeld en eventueel kan de duobak niet worden geleegd. Als dat echt niet helpt kunnen er boetes worden gegeven.

Hoe u het nieuwe soort afval aanlevert kunt u lezen in het stukje met '10 Gouden regels' elders op deze pagina en op de scheidingswijzer die u bij deze Diemen-info heeft ontvangen.

Heeft u vragen? Bel de GFT-informatielijn: 695 98 95
(werkdagen van 9.00-13.00 uur)

AFVAL APART

6 | Afvalplan 2020

2.1.2 Uutfaseren gft-dummy's

Met het vergroten van de inworpopening van de gft-dummy's is een laatste poging gedaan om de gft-inzameling op orde te krijgen. De kilo's gft zijn inderdaad toegenomen, maar vooral in het voorjaar als bewoners massaal aan het tuinieren slaan. Grote hoeveelheden tuinafval maakt ook het legen van de gft-dummy's lastig. Doordat grote stukken tuinafval in de dummy's klem komen te zitten, worden ze vaak met enig geweld geleeagd, waardoor er weer defecten ontstaan aan de dummy's, zoals het ontbreken van de klep. Dit zorgt voor een onverzorgd straatbeeld en dat bewoners de dummy's gebruiken als straatafvalbak. Ook is er bij veel gft-dummy's sprake van verzakkende bestrating vanwege de grote hoeveelheden muizen die nestelen in en onder de dummy's.

Uutfaseren gft-dummy

Gft-dummy's zijn duur, niet efficiënt, vergen veel onderhoud, leveren vervuild gft en zijn een broedplaats voor ongedierte. Bovendien, is het aandeel gft-afval in het restafval nog steeds verreweg de grootste component. Daarom wordt de gft-inzameling middels wijkinzamelcontainers bij de laagbouw (gft-dummy's) uitgefaseerd.

2.1.3 Gft-inzameling bij laagbouw

Met het uutfaseren van de gft-dummy, blijft er voor de laagbouw alleen nog de optie van gft-minicontainers aan huis over. In de meeste gemeenten wordt dit systeem gebruikt, omdat het voor bewoners de meest makkelijke manier van verzamelen is en bovendien de meest zuivere gft-stroom oplevert.

Naast milieurendement is het overgaan op gft-inzameling via minicontainers goedkoper dan het huidige systeem. De gft-minicontainer zal om-en-om met de restafval-minicontainer worden geleeagd, waar nu wekelijks restafval aan huis wordt ingezameld. In de zomermaanden kan de gft-minicontainers vaker worden geleeagd. De definitieve inzamelfrequentie wordt door het college besloten middels een aanpassing van het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening.

Inzameling gft bij laagbouw met minicontainer

Laagbouwoningen stappen over op inzameling van gft via een minicontainer aan huis. Deze zal om-en-om met de restafvalcontainer worden ingezameld. De definitieve inzamelfrequentie wordt door het college besloten middels een aanpassing van het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening. Het uitdelen van de gft-bak is bij voorkeur afgerond in maart, aangezien er dan weer volop in de tuin gewerkt wordt.

2.1.4 Gft bij hoogbouw

In 2016 is besloten om bij hoogbouw de inzameling van gft te stoppen wegens tegenvallende resultaten. De gft-inzamelvoorzieningen zijn grotendeels weggehaald. Bij hoogbouw waar nog wel gft-dummy's staan, is sprake van sterke vervuiling van het ingezamelde gft.

Toch bereikt ons de vraag vanuit bewoners van hoogbouw (bijvoorbeeld Holland Park) waar men naar toe moet met het gft. Een pilot van gemeente Amsterdam op Java-eiland met een afsluitbare voorziening voor gft geeft veelbelovende resultaten. In overleg met bewoners gaan we kijken voor welke buurten deze oplossing zou kunnen werken.

Gft verzamelen bij hoogbouw

Gft-inzameling bij hoogbouw met een afsluitbare voorziening is in Diemen eerder niet succesvol gebleken. Nu er toch vraag is naar gft-voorzieningen wordt de gft-inzameling bij hoogbouw aangepakt naar het model van Java-eiland in Amsterdam, en wordt maatwerk geleverd bij kansrijke initiatieven waar de focus ligt op inwoners die graag gft willen scheiden.

2.2 Restafval

Restafval is hetgeen overblijft nadat alle bruikbare grondstoffen eruit gehaald zijn. Restafval is veruit de grootste kostenpost. Met de wekelijkse lediging van de restafvalcontainer aan huis is de service in Diemen op restafval ongekend hoog.

2.2.1 Acties restafval

Uitgangspunt bij restafval is dat de wijze van verzamelen van restafval blijft zoals het is. Met het verhogen van de service op grondstoffen (gft, OPK, glas etc.) wordt de minicontainer voor restafval aan huis wel minder vaak opgehaald. Met het uitdelen van nieuwe gft-minicontainers worden ook nieuwe minicontainers voor restafval uitgedeeld. De nieuwe minicontainers zijn gemaakt uit gerecycled plastic en hebben een ander opnamesysteem, waardoor de containers minder groot zijn. Bewoners kunnen zelf de grootte van de container bepalen.

Voor de buurten waar restafval in ondergrondse wijkcontainers wordt ingezameld, blijft dit gehandhaafd.

2.3 Geen nascheiding zonder bronscheiding

De ontwikkelingen met betrekking tot nascheiding van restafval staan niet stil. Ook de AEB die ons restafval verwerkt, maakt gebruik van nascheiding. Tot op heden vallen de resultaten van nascheiding door de AEB tegen. Dit onderstreept de noodzaak afval te blijven scheiden aan de bron, dus afvalscheiding door inwoners. Nascheiden is in potentie alleen bruikbaar om PMD (plastic, metaal en drankkartons) uit het restafval te halen. Gft is namelijk niet na te scheiden,

omdat dit vervuild raakt indien het in aanraking is geweest met andere afvalstromen. Ook papier, textiel en glas zijn slecht na te scheiden, of van slechte kwaliteit en dus onbruikbaar.

2.4 P(M)D-inzameling

In Diemen worden verpakkingsplastic en drankkartons (P&D) als één stroom ingezameld. De landelijke trend is echter om ook blik bij deze stroom in te zamelen.

Inzameling plastic verpakkingsafval, metaal(blikjes) en drankkarton (PMD)

De huidige inzameling van plastic en drankkartons (P&D) met metalen (blikjes). Aansluiten bij de landelijke trend zorgt voor eenduidigheid, wat de scheidingsbereidheid van inwoners verhoogd. Om de afvalstroom P&D uit te breiden naar PMD wijzigt het college het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening.

De huidige P&D inzameling wordt gedaan via ondergrondse containers bij hoogbouw, bij winkelcentra en bij laagbouw aan de toegangswegen van de wijk. Bij laagbouw voldoet het wegbrengen van P&D niet aan het principe van omgekeerd verzamelen.

De bestaande infrastructuur bij winkels en aan de toegangswegen blijft bestaan, maar bij laagbouwwijken wordt niet verder ingezet op voorzieningen in de wijk. Bewoners van laagbouwoningen krijgen de mogelijkheid om een PMD-minicontainer voor aan huis te bestellen.

Indien op buurtniveau voldoende animo is voor een minicontainer zal de druk op de bestaande voorzieningen bij de winkelcentra en de randen van de wijk afnemen.

2.5 Oud Papier en Karton (OPK)

Met een steeds verdere afname van post en reclaimedrukwerk ontstaat aan de andere kant een enorme toename in karton afkomstig van online-bestellingen. De inzameling van oud papier en karton wordt gedaan via ondergrondse containers bij hoogbouw, bij winkelcentra en bij laagbouw aan de toegangswegen van de wijk. Bij laagbouw voldoet het wegbrengen van oud papier en karton niet aan het principe van omgekeerd verzamelen.

Oud papier en karton (OPK)

De bestaande infrastructuur bij winkels en aan de toegangswegen blijft bestaan, maar bij laagbouwwijken wordt niet verder ingezet op voorzieningen in de wijk. Bewoners van laagbouwwooningen krijgen de mogelijkheid om een OPK-minicontainer voor aan huis te bestellen.

Indien op buurtniveau voldoende animo is voor een minicontainer zal de druk op de bestaande voorzieningen bij de winkelcentra en de randen van de wijk afnemen.

Sportverenigingen, scholen en kerken ontvangen sinds oudsher een vorm van papiersubsidie voor het papier dat ze inzamelen via ondergrondse containers in de directe omgeving. Door de jaren heen zijn er diverse regelingen ontstaan, die niet altijd even duidelijk vastliggen. Er komt een nieuwe subsidieregeling voor het inzamelen van oud papier.

2.6 Scheidingsfaciliteiten hoogbouw

Bij nieuwbouwlocaties en wijkreconstructies is de laatste jaren steeds gekozen om de scheidingsmogelijkheden in direct nabijheid van woningen te realiseren. Bij hoogbouw waarbij de openbare ruimte de laatste jaren niet is vernieuwd, is dit dus nog niet altijd het geval en ligt de nadruk nog veelal op restafval.

Afvalscheiding hoogbouw

Het uitbreiden van de scheidingsmogelijkheid bij hoogbouw, blijft net zoals nu het geval is, de wijkreconstructies volgen. In overleg met bewoners gaan we kijken waar vooruitlopend op de wijkreconstructies de service op grondstoffen kan worden vergroot.

Denk bijvoorbeeld ook aan het plaatsen van tijdelijke bovengrondse containers, verwisselen van ondergrondse restafvalcontainers voor een recyclebare fractie of inzamelvoorzieningen voor gft. Hierbij moet aansluiting worden gezocht bij woningbouwcoöperaties en bewoners.

2.7 Faciliteren scholen

Basisscholen zijn zelf verantwoordelijk voor het op laten halen van hun afval. Vaak hebben ze alleen een contract met een inzamelaar voor het inzamelen van restafval. Voor recyclebaar afval maken de scholen veelal gebruik van de openbare voorzieningen. Diemen haakt aan bij de landelijke ontwikkeling waarin steeds meer gemeenten er voor kiezen om scholen mee te nemen in de huishoudelijke afvalroute. .

Afvalscheiding op basisscholen

Basisscholen worden ten behoeve van de inzameling van gft, OPK en PMD opgenomen in de huisvuilroute. Daarmee mogen basisscholen gebruik maken van de openbare voorzieningen voor huishoudelijk afval, maar kunnen ze ook in aanmerking komen voor een gftcontainer. Voor deze wijziging moet de Afvalstoffenverordening worden aangepast. Basisscholen blijven zelf verantwoordelijk voor het restafval.

2.8 Grofvuil en het recycleplein

Met het wekelijks ophalen van grofvuil aan huis heeft Diemen een zeer hoge service. Van deze hoge service wordt graag gebruik gemaakt; van stimulering om zelf grofvuil naar het recycleplein te brengen, is geen sprake. Grofvuil zelf brengen naar het recycleplein zorgt naast een kostenbesparing voor een beter gescheiden inzameling. Op het recycleplein worden namelijk 18 verschillende afvalstromen gescheiden ingezameld, terwijl het logistiek gezien niet mogelijk is de inzameldienst voor grofvuil hetzelfde te laten bereiken. Het meeste grofvuil dat aan huis wordt ingezameld belandt dus in de kraakpersauto en wordt niet gescheiden ingezameld. Ook afgedankte huisraad wat vaak nog prima een 2e leven kan krijgen via een kringloopwinkel, wordt op het recycleplein ingezameld in een aparte container.

Frequentieverlaging inzameling grofvuil

De frequentie van het ophalen van grofvuil wordt verlaagd naar 1 x per 2 weken. Dit moet bijdragen in het beter scheiden van de ingebrachte spullen en levert een kostenbesparing op. Ook gaat deze wijziging bijdragen aan een opgeruimder straatbeeld en het maakt handhaven op illegaal geplaatst grofvuil makkelijker. Tegenover deze actie willen we graag het recycleplein meer onder de aandacht brengen en de openingstijden verruimen.

Grofvuil brengen naar het recycleplein blijft gratis voor inwoners. Er wordt over een betere indeling van het recycleplein nagedacht zodat hergebruik van spullen meer onder de aandacht wordt gebracht. Ook wordt er onderzocht hoe Diemen vorm kan geven aan de wens van Het Rijk om regionale circulaire ambachtscentra op te richten.

Gft voor compost

Voortbordurend op het succes van de laatste in Diemen georganiseerde compostdag, kunnen inwoners van Diemen voortaan bij het inleveren van tuinafval op de gemeentewerf gratis compost meenemen.

Ook willen we onderzoeken hoe we kringloopwinkels (financieel) kunnen stimuleren om meer afgedankt huisraad van de bewoners in te zamelen. Eerder gemaakte financiële afspraken met Rataplan hebben nog niet het gewenste effect.

3. Participatie en communicatie

3.1 Participatie

Het afvalbeleid op maat moet er voor zorgen dat bewoners per wijk de mogelijkheden krijgen die aansluiten bij hun wensen en behoeften, zodat zij in staat zijn het gewenste gedrag (beter afval scheiden) uit te kunnen voeren. De participatieaanpak voorziet derhalve in een buurtgerichte aanpak waarbij met bewoners samen een buurtafvalplan wordt opgesteld. Pas als dit plan is vastgesteld, start de nieuwe inzamelwijze. De participatieruimte voor de systeemkeuze van gft-inzameling beperkt zich tot informeren: voor het inzamelen van gft-afval bij de laagbouw is een mini-container aan huis namelijk de enige optie die zorgt voor een zuivere grondstofstroom, zo blijkt uit de ervaring in tientallen andere gemeenten. Met bijeenkomsten in de buurt gaan we bewoners hierover informeren. Daarnaast is er ruimte voor participatie: de gemeente wil graag van bewoners horen welke mogelijkheden zij zien om meer grondstoffen te scheiden, zoals onder andere benoemd in de paragrafen 2.4 en 2.5 (minicontainers aan huis voor PMD of OPK). Ideeën en mogelijkheden voor een buurtgerichte invulling die haalbaar en betaalbaar zijn, komen op een keuzemenu te staan. De buurt kan kiezen welke opties zij op welke manier uitgevoerd willen zien. Zo krijgt elke buurt een afvalbeleid op maat, waardoor het draagvlak en de scheidingsbereidheid van de bewoners toenemen. Denk daarbij aan variaties als keuze in formaat van de rolcontainer, extra container voor andere grondstof, het gebruik van bladkorven en takkenrondes. Ook kan de buurt meedenken over de inrichting van de vrijgekomen locaties van de gft-dummy's: wat gaan we doen met die locaties? De locaties kunnen gebruikt

worden voor bomen, wormenhotel, plantenbak, container voor andere grondstof, ideeën van bewoners zelf.

Voor bewoners in de hoogbouw wordt een soortgelijk traject gevolgd, met dezelfde insteek: wat hebben bewoners nodig van de gemeente om het afval beter te gaan scheiden.

3.2 Communicatie

Voor de implementatie van het afvalplan is een communicatieplan opgesteld. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de input van bewoners uit het Rekenkamerrapport "Een kwestie van fatsoen, de uitvoering van het afvalbeleid in Diemen" "Daaruit kwam naar voren dat 80% van de inwoners het normaal vindt om afval te scheiden en aangeeft dit ook te doen, vooral vanwege het milieu. Inwoners geven aan het minst tevreden te zijn over de mogelijkheden tot het scheiden van gft-afval. Ook uit contacten met andere bewoners en de groep afval van Daarom Duurzaam Diemen kwam de ontevredenheid over de huidige gft-inzameling naar voren. Verder geven inwoners aan behoefte te hebben aan meer informatie en duidelijkheid over de daadwerkelijke gescheiden verwerking van afval en de effecten op het milieu. Het gewenste gedrag is dat alle Diemenaren hun gft-afval scheiden en dat zij ook andere mogelijkheden om afval te scheiden, beter gaan benutten.

Maar er is een kloof tussen iets weten, het willen en het ook werkelijk doen. Het grootste deel van ons gedrag gaat op de automatische piloot of wordt beïnvloed door wat anderen vinden of doen, de sociale norm.

Instrumenten die ingezet worden om het gewenste afvalscheidingsgedrag te bereiken zullen zich daarom in eerste instantie moeten richten op voorzieningen en het makkelijker maken van het doelgedrag. Communicatie is daarbij ondersteunend.

De strategie is primair gericht om de doelgroep te faciliteren, uitvoering van het gewenste gedrag makkelijk te maken en dat vervolgens te versterken. Met een brede inzet van middelen, online, offline en persoonlijk, worden de verschillende doelgroepen geïnformeerd over de wijzigingen. We maken gebruik van intermediairs zoals Daarom Duurzaam Diemen, ouderenbonden en georganiseerde bewonersgroepen. Ook kijken we naar de inzet van bewoners als afvalambassadeurs voor hun buurt; zij kunnen zorgen voor het persoonlijke contact, vragen beantwoorden of doorverwijzen. Tevens kunnen we putten uit het brede aanbod van middelen dat onze inzamelaar Meerlanden heeft ontwikkeld. De van bewoners gevraagde gedragsverandering is een proces dat zich uitstrekt over meerdere jaren. Ook de communicatiecampagne zal zich over meerdere jaren uitstrekken om de gewenste gedragsverandering blijvend te ondersteunen.

3.3 Optimalisatie

Afval dat naast de container belandt, vieze ondergrondse containers en volle papiercontainers hebben geen positieve invloed op het scheidingsmoraal, betere voorzieningen voor recyclebaar afval wel.

3.4 Schoon houdt schoon

Afval dat naast de container wordt gezet (zogenaamde bijplaatsingen) is storend voor omwonenden en veroorzaakt zwerfafval. Met betere aanduiding van het gewenste gedrag en met een fraaie en schone omgeving rondom de ondergrondse afvalcontainers hopen we hierin verbetering aan te brengen. Meerlanden werkt hiervoor aan een nieuwe uniforme set stickers voor op de ondergrondse containers. Ook met het verlagen van de inzamelfrequentie van de grofvuilinzameling, zal er minder vaak grofvuil op straat staan, wat ook weer een positief effect heeft op het voorkomen van bijplaatsingen. Voorwaarden voor handhaving is dat het gewenste gedrag duidelijk is en dat de voorzieningen op orde zijn.

4. Uitvoeringsagenda en planning

De acties uit Afvalplan 2020 staan hieronder schematisch weergegeven, voorzien van een geplande datum van uitvoering.

Actie	Verwacht
Detailuitwerking participatieproces, communicatietraject afvalplan	4 ^e kwartaal 2019 – 1 ^e kwartaal 2020
Inrichten Projectenwebsite	4 ^e kwartaal 2019 - 1 ^e kwartaal 2020
Wijk- en/of buurtbijeenkomsten	1 ^e - 2 ^e kwartaal 2020
Uitfaseren GFT-dummy's + uitrol GFT	2 ^e kwartaal 2020
Frequentieverlaging inzamelen restafval	Gekoppeld aan invoeren gft-minicontainer
Uitbreiding Plastic en drankkartons met metaal (blik)	Voorjaar 2020 (aanpassing Uitvoeringsbesluit Afvalinzameling)
Afvalscheidingsvoorzieningen hoogbouw uitbreiden	2020 - 2025
Opnemen scholen in huisvuilroute	1 ^e kwartaal 2020
Regeling voor Kringloopbedrijven	1 ^e kwartaal 2020
Frequentieverlaging Grofvuil	1 ^e kwartaal 2020
Aanpak bijplaatsingen	2020 - doorgaand
Papiersubsidieregeling updaten	2 ^e kwartaal 2020

5. Financiële paragraaf

5.1 Doorrekening Afvalplan 2020

Afvalplan 2020 heeft gevolgen voor zowel de inzameling als de financiën. Meerlanden is gevraagd om een eerste opzet voor Afvalplan 2020 door te rekenen. In de Nota Lokale Heffingen 2016 is vastgelegd dat de inkomsten vanuit de afvalstoffenheffing voldoende dekking moet geven voor de afvalinzameling (100% kostendekkendheid). Daarnaast is in de Programmabegroting 2020 het uitgangspunt aangenomen dat het tarief afvalstoffenheffing als gevolg van de maatregelen in dit plan niet hoeft te worden verhoogd.

Essentie van Afvalplan 2020 is dat iedere bewoner van laagbouw er tenminste één minicontainer (GFT) bij krijgt. Vervolgens is er in de berekeningen rekening gehouden met een vrije keuze aan de bewoner voor nog een minicontainer voor papier of plastic. Verder worden de scheidingsmogelijkheden bij hoogbouw verder uitgebreid. Om uiteindelijk een doorrekening te kunnen maken, zijn uitgangsprincipes en verschillende waarden nodig. Omdat er naast vaste waarde veel ruimte is voor een wijkgerichte invulling zijn er nog onzekerheden. De doorrekeningen in dit plan zijn dus indicatief en gaan uit van de maximale variant.

Eventuele meevallers zijn noodzakelijk om de eenmalige implementatiekosten op het gebied van communicatie en participatie te bekostigen.

GFT-afval

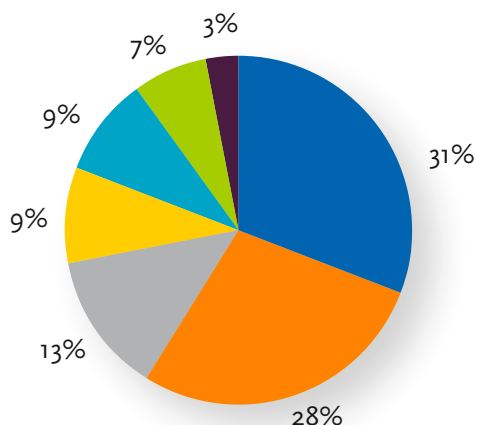
De jaarlijkse kosten voor huur en ledigen van gft-dummy's bedragen € 280.000. Met het uitfaseren van de gft-dummy's ontstaat ruimte om kostenneutraal

de gft-inzameling te wijzigen, verder uit te breiden en meer service aan huis te bieden voor andere grondstoffen. Omdat er bij de hoogbouw echter nog een flinke uitbreiding van ondergrondse voorzieningen noodzakelijk is, zullen uiteindelijk de jaarlijkse kosten van de inzameling gaan stijgen. Dit gaat echter geleidelijk. Het tempo van deze investeringen is gerelateerd aan het programma groot onderhoud. Verwachting is dat dit maximaal tot een bedrag van € 250.000 aan hogere inzamelkosten zal leiden ten opzichte van de huidige situatie. We verwachten in de definitieve situatie de hogere inzamelkosten te kunnen dekken. Als uitgangspunt bij deze doorrekening is voor 55% (137kg restafval per inwoner) afvalscheiding (137kg restafval per inwoner) gekozen.

Kosten huishoudelijk afval 2019

- Verwerking afval
- Inzameling Huishoudelijk afval
- Milieustraat exploitatie
- Huur inzamelmiddelen
- Grofvuil inzameling
- Transport e.d.
- Publieksinfo Meerlanden

Verdeling kosten aanneemsom Meerlanden

Grofvuil

Het inzamelen van grofvuil kost €200.000 per jaar. Dit is op basis van 7.100 meldingen. Door het minder vaak ophalen van het grofvuil en het recycleplein beter onder de aandacht te brengen, besparen we op de inzameling, maar ook op de verwerkingskosten van grofvuil. Grofvuil wordt op het recycleplein immers beter gescheiden. Met 15 tot 20% minder meldingen besparen we € 30.000 tot € 40.000.

In de grafiek hierboven is te zien dat de verwerking van afval in 2019, 31% van de totale aanneemsom voor het inzamelen van het huishoudelijk afval bedraagt.

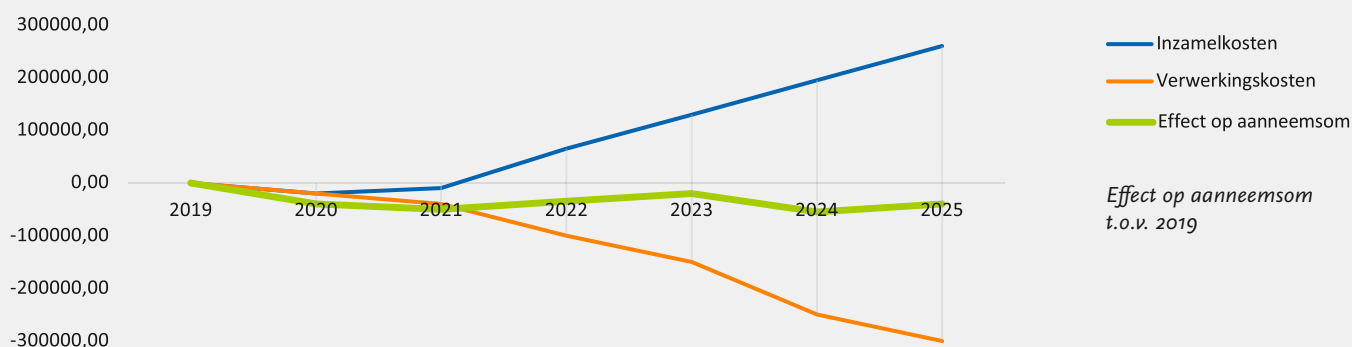
Naarmate er meer ingezet wordt op scheiding van afval lopen de verwerkingskosten voor afval verder terug. Daartegenover staat dat de kosten voor inzameling

oplopen. In onderstaande tabel en grafiek zijn de ontwikkelingen op de inzamel- en verwerkingskosten afgezet tegen de huidige kosten.

Het overzicht en de grafiek maken duidelijk dat in de eerste jaren de inzamelkosten teruglopen wegens het uitfaseren van de gft-dummy's. Na 2022 lopen de inzamelkosten op vanwege de uitbreiding van de scheidingsfaciliteiten bij hoogbouw. Over de langere termijn is niet exact aan te geven of de kosten per saldo positief of negatief ten opzichte van 2019 uitkomen. Dit afvalplan maakt duidelijk dat de voorgestelde maatregelen leiden tot verschuiving van de verwerkings- en inzamelkosten. Uiteindelijk levert deze verschuiving van kosten een positief verschil op. Dit positieve verschil maakt het mogelijk om ook te

Effect op aanneemsom t.o.v. 2019 als gevolg van Afvalplan 2020

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inzamelkosten	0,00	-€ 20.000	-€ 10.000	€ 65.000	€ 130.000	€ 195.000	€ 260.000
Verwerkingskosten	0,00	-€ 20.000	-€ 40.000	-€ 100.000	-€ 150.000	-€ 250.000	-€ 300.000
Effect op aanneemsom	0,00	-€ 40.000	-€ 50.000	-€ 35.000	-€ 20.000	-€ 55.000	-€ 40.000

Effect op aanneemsom t.o.v. 2019

investeren in verdere maatregelen en de communicatie rondom dit plan. Te denken is dan aan:

- Verbeteringen van de ondergrondse afvalcontainers
- Extra communicatie
- Projecten-website
- Ondersteuning participatieproces
- Administratieve ondersteuning
- Projectleiding op uitvoering

Groot voorbehoud van deze doorrekening, is dat de grondstofprijzen voortdurend in ontwikkeling zijn en vaak niet in positieve zin. Landelijk gezien beter scheiden, betekent meer aanbod van bijvoorbeeld papier en plastic, wat weer negatief uitpakt voor de opbrengsten van de ingezamelde grondstoffen. De verwerkingskosten van onderstaande tabel zijn dus de beste schatting en afhankelijk van de scheidingsresultaten. Zeker de eerste jaren, wordt het verwachte positieve resultaat ingezet voor de implementatie van het afvalplan.

5.2 Geen diftar

Diftar staat voor gedifferentieerd tarief. Inwoners betalen voor de hoeveelheid afval die ze aanbieden. Dit past binnen de 'de vervuiler betaalt'-gedachte. Wie goed zijn afval scheidt, betaalt minder afvalstoffenheffing. Diftar stimuleert zo een betere scheiding en preventie met een financiële prikkel. Een registratiesysteem legt per huishouden vast hoeveel restafval wordt aangeboden en op basis hiervan wordt een afrekening gemaakt.

Diftar-gemeenten hebben vaak mooie resultaten geboekt in de reductie van het restafval, waardoor de variabele inkomsten steeds verder teruglopen. In diftar-gemeenten waar de afvalscheiding boven verwachting goed gaat, komt het steeds vaker voor dat de variabele inkomsten zelfs zo ver dalen, dat deze de inzamel- en verwerkingskosten niet langer dekken: de diftar-paradox.

Diftar invoeren is een relatief duur en ingewikkeld proces. Veel operationele aspecten, zoals een CMS invoeren, aanslagen opleggen en de meetapparatuur hanteren op de inzamelvoertuigen vragen om specifieke kennis. Verder moet een gemeente een nieuwe tariefstructuur vaststellen met een juiste balans tussen het vaste en het variabele tariefdeel.

In de Raadsvergadering van 18 februari 2016 is een notitie ingebracht met alle mogelijke varianten van tariefdifferentiatie (diftar) voor Diemen, inclusief de voor- en nadelen per variant. Op basis van deze notitie heeft de Raad destijds besloten om de tariefoplegging in Diemen ongewijzigd te laten. De nadelen (risico op afvaltoerisme, hoge invoeringskosten, etc.) van diftar wegen zwaarder dan de voordelen van diftar (stimulatie van afvalscheiding).